

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

SİİRT ÜNİVERSİTESİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	8
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	8
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	8
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	9
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	12
7.	DENETİM BULGULARI.....	12
8.	EKLER.....	24

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 : Teşkilat Yapısı	2
Tablo 2 : İdari Personel Sayıları.....	3
Tablo 3 : Akademik Personel Kadro Durumu.....	3
Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu	4
Tablo 5 : 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu.....	5
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	5
Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri.....	6
Tablo 8: 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL).....	6

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliđi

EBYS: Elektronik Belge Yönetim Sistemi

RG: Resmi Gazete

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı ile Değer Hareketleri Sonuç Hesabının Yanlış Kullanılması
2. Hurdaya Ayırma İşlemlerinde Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına Gerekli Kayıtların Yapılmaması
3. Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Yer Almaması

B. Diğer Bulgular

1. Şube Müdürlüğü Kadrolarına, Şube Müdüründen Daha Üst veya Eşit Görev Niteliğinde Bulunan Kadrolardan Sınavsız Atama Yapılması
2. Taşınmazların Takibine Yönelik İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi
3. Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması
4. Kiraya Verilen Taşınmazlarla İlgili Nazım Hesapların Mevzuata Uygun Kullanılmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

1976 yılında Dicle Üniversitesine bağlı olarak kurulan Siirt Eğitim Enstitüsü, 1982 yılında Siirt Eğitim Yüksekokulu adı altında ön lisans programı düzeyinde eğitime devam etmiştir. 1989-1990 eğitim öğretim yılında bünyesinde lisans programları açılan yüksekokul, 1992 yılında Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi adını almıştır. Siirt Eğitim Fakültesi 29 Mayıs 2007 tarih ve 26536 sayılı Resmi Gazete (RG)'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5662 sayılı Yasa ile Dicle Üniversitesinden ayrılarak yeni kurulan Siirt Üniversitesine bağlanmıştır.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir.

Bu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmakta olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu'dur. Bunların dışında üniversitelerin faaliyetlerini yürütürken tabi oldukları mevzuat ise başta 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu, 3843 sayılı Yükseköğretim Kurumlarında İkili Öğretim Yapılması, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek Madde Eklenmesi Hakkında Kanun olmak üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu,

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 4857 sayılı İş Kanunu, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu ile diğer ilgili mevzuattır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Siirt Üniversitesi akademik ve idari birimlerden oluşmaktadır

Akademik yapısı Fakülte Dekanlıkları, Yüksekokul Müdürlükleri, Enstitü Müdürlükleri, Uzaktan Eğitim Merkezi ile Araştırma ve Uygulama Merkezlerinden oluşmaktadır.

Üniversitenin idari yapısında ise; Rektör, Senato, Üniversite Yönetim Kurulu, Rektör Yardımcıları, İç Denetim Birimi, Koordinatörlükler, Bilimsel Araştırma Birimi Genel Sekreterlik, Daire Başkanlıkları ve Şube Müdürlükleri, Hukuk Müşavirliği, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ve Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü bulunmaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanı tarafından, dekanlar ise rektör tarafından gösterilen adaylar arasından Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadırlar.

Üniversitenin akademik karar organı Senato olup; Üniversite Yönetim Kurulu ise idari faaliyetlerde Rektöre yardımcı olmaktadır.

Siirt Üniversitesi bünyesinde 10 fakülte, 3 yüksekokul, 4 enstitü, 6 meslek yüksekokulu ve 20 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Siirt Üniversitesi akademik ve idari birimlerine ilişkin teşkilat şeması aşağıdaki gibidir.

Tablo 1 : Teşkilat Yapısı

I. İdari Birimler	II. Akademik Birimler
<ul style="list-style-type: none">• Rektör• Rektör Yardımcıları• Genel Sekreterlik• İç Denetim Birimi• Hukuk Müşavirliği• Daire Başkanlıkları <p>- Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı - Bilgi İşlem Daire Başkanlığı</p>	<ul style="list-style-type: none">• Fakülteler- Eğitim Fakültesi- Fen Edebiyat Fakültesi- Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi- İktisadi İdari Bilimler Fakültesi- İlahiyat Fakültesi- Sağlık Bilimleri Fakültesi- Mühendislik Fakültesi- Tıp Fakültesi- Veteriner Fakültesi- Ziraat Fakültesi

<ul style="list-style-type: none"> - Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı - İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı - Personel Daire Başkanlığı - Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı - Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı - Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı <ul style="list-style-type: none"> • Etik Kurulu Birimi • Proje Yönetim Ofisi Koordinatörlüğü • Sivil Savunma Uzmanlığı • Yeşil Alan Müdürlüğü • Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü • Fakülte, Yüksek Okul ve Meslek Yüksek Okul Sekreterlikleri • Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi • Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü 	<ul style="list-style-type: none"> • Enstitüler <ul style="list-style-type: none"> - Fen Bilimleri Enstitüsü - Sağlık Bilimleri Enstitüsü - Sosyal Bilimler Enstitüsü - Yaşayan Diller Enstitüsü • Yüksekokullar <ul style="list-style-type: none"> - Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu - Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu - Yabancı Diller Yüksekokulu • Meslek Yüksekokulları <ul style="list-style-type: none"> - Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu - Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu - Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu - Tasarım Meslek Yüksek Okulu - Eruh Meslek Yüksek Okulu - Kurtalan Meslek Yüksek Okulu <p>Uygulama ve Araştırma Merkezleri (20 adet) ile Uzaktan Eğitim Merkezi</p>
---	---

Üniversitede 2021 yıl sonu itibarıyla akademik ve idari personel ve işçi sayısı toplam 1.179'dur. Bu personelden 600'ü kadrolu akademik personel, 67'si yabancı uyruklu sözleşmeli akademik personel, 307'si idari personel ve 205'i işçi kadrosunda idari personel olarak görev yapmaktadır.

Tablo 2 : İdari Personel Sayıları

	Dolu	Boş	Toplam
Genel İdari Hizmetler	209	153	362
Sağlık Hizmetleri Sınıfı	9	16	25
Teknik Hizmetleri Sınıfı	45	32	77
Avukatlık Hizmetleri	1	2	3
Yardımcı Hizmetli	43	13	56
Toplam	307	216	523

Tablo 3 : Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Kadroların Doluluk Durumu			İstihdam Şekli
	Dolu	Boş	Toplam	Tam zamanlı
Profesör	35	17	52	35
Doçent	59	25	84	59
Dr. Öğretim Üyesi	169	113	282	169
Öğretim Görevlisi	155	48	203	155
Araştırma Görevlisi	182	39	221	182
Toplam	600	242	842	600

Üniversitenin diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkisi:

Yükseköğretim Kurulu, yükseköğretim kurumlarının öğretimini ve bilimsel araştırma faaliyetlerini planlamak düzenlemek, yönetmek, denetlemek, üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmakla görevlidir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu, Yükseköğretim Kurulu adına üniversiteleri, bağlı birimlerini, öğretim elemanlarını ve bunların faaliyetlerini gözetim ve denetim yetkisine sahiptir.

Üniversitelerce hazırlanan bütçeler, Anayasa'nın 130'uncu maddesi uyarınca Yükseköğretim Kurulu tarafından tetkik edilerek onaylanmakta, **T.C Milli Eğitim Bakanlığına** sunulmakta ve merkezi yönetim bütçesinin bağlı olduğu esaslara uygun olarak yürürlüğe konulmaktadır.

1.3. Mali Yapı

“Özel Bütçeli İdare” olarak 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 5436 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi ile değiştirilmiş (II) sayılı cetvelinin (A) bölümünde sayılan Yükseköğretim Kurulu, Üniversiteler ve İleri Teknoloji Enstitüleri içerisinde yer alan Kamu İdaresi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 177.526.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine, yıl içinde 51.272.616,27 TL ödenek eklenmiş ve toplam tahsis edilen ödenek 228.798.616,27 TL'ye ulaşmış olup, ödeneğin %86,51'i yani 197.930.034,00 TL'si kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırma açısından İdarenin 2021 yılı bütçesinde yer alan ödeneklerin dağılımı ve yılsonu gerçekleştirmeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo 4: 2021 Mali Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekleri Tablosu

Ekonomik Kod	Bütçe Başlangıç Ödeneği (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Toplam Harcanan (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Giderleri İçindeki Payı (%)
01-Personel Giderleri	117.536.000,00	140.746.622,00	139.641.194,00	99,21	70,55
02-Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	13.938.000,00	16.904.308,00	16.782.744,00	99,28	8,48

03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri	10.789.000,00	13.659.790,27	11.292.984,00	82,67	5,71
05-Cari Transferler	2.863.000,00	3.217.896,00	3.139.502,00	97,56	1,59
06-Sermaye Giderleri	32.400.000,00	54.270.000,00	27.073.610,00	49,89	13,68
TOPLAM:	177.526.000,00	228.798.616,27	197.930.034,00	86,51	100,00

Buna göre personel giderlerinde %99,21, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde %99,928, mal ve hizmet alım giderlerinde %82,67, cari transferlerde %97,56 ve sermaye giderlerinde %49,89 oranlarında harcama yapılmıştır.

Bunun dışında, Üniversitede Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu destekleri/Erasmus Değişim Programı/Mevlana Değişim Programı/Farabi Değişim Programı /AB hibe işlemleri olmak üzere 2021 yılı için toplam 951.085,27 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2021 yılı gelir bütçesi tahmin ve gerçekleşme rakamları ise aşağıdadır:

Tablo 5 : 2021 Mali Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Ekonomik Kodu	Bütçe Başlangıç Tahmini (TL)	Gerçekleşen Tutar (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)	Bütçe Gelirleri İçindeki Payı (%)
03-Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.132.000,00	6.183.253,66	197,42	3,07
04-Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	170.761.000,00	191.139.994,71	111,93	94,79
05-Diğer Gelirler	3.633.000,00	4.331.019,51	119,21	2,15
TOPLAM:	177.526.000,00	201.654.267,88	113,59	100

Bütçede 2021 yılı için 177.526.000,00 TL gelir tahmini yapılmıştır. Bütçe uygulama sonucunda 201.654.267,88 TL gelir elde edilmiştir. Buna göre bütçe gelirleri %113,59 oranında gerçekleşmiştir. Ayrıca teşebbüs ve mülkiyet gelirleri başlangıç bütçesinde öngörülenin %197,42'si oranında gerçekleşirken diğer gelirler öngörülenin %119,21'i oranında gerçekleşmiştir.

Üniversitenin bütçe gelirleri ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	91.400.769,00	106.909.597,00	139.641.194,00	16,97	30,62
SGK Devlet Prim Giderleri	10.988.080,00	12.709.884,00	16.782.744,00	15,67	32,04

Mal ve Hizmet Alım Giderleri	12.539.819,00	10.244.753,00	11.292.984,00	-18,30	10,23
Cari Transferler	2.993.265,00	2.263.716,00	3.139.502,00	-24,37	38,69
Sermaye Giderleri	8.157.422,00	15.715.354,00	27.073.610,00	92,65	72,27
Toplam:	126.079.355,00	147.843.305,00	197.930.034,00	17,26	33,88

2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılmasına ilişkin yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Üniversitenin bütçe giderleri; 2019-2020 döneminde %17,26 oranında, 2020-2021 döneminde ise %33,88 oranında artış göstermiştir.

Tablo 7: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2019-2021) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2019 Yılı (TL) (A)	2020 Yılı (TL) (B)	2021 Yılı (TL) (C)	2020-2019 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2021-2020 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	5.825.306,00	5.020.569,00	6.210.936,86	-13,81	23,71
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	13.125.000,00	137.018.200,00	191.139.994,71	21,12	39,50
Diğer Gelirler	2.905.894,00	6.010.477,00	4.357.332,36	106,84	-27,50
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	13.613,00	13.904,50	53.996,05	2,14	288,34
Net Toplam:	121.842.587,00	148.035.312,00	201.654.267,88	21,50	36,22

2019, 2020 ve 2021 yıllarına ait bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılmasına ilişkin yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Üniversitenin bütçe gelirleri; 2019-2020 döneminde %21,50 oranında 2020-2021 döneminde ise %36,22 oranında artış göstermiştir.

Dönem faaliyet geliri 218.091.918,40 TL, faaliyet gideri ise 180.938.157,05 TL olan Üniversitenin, 2021 yılını 37.099.765,30 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamladığı anlaşılmıştır.

Tablo 8: 2021 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu (TL)

Faaliyet Giderleri	Faaliyet Gelirleri	İndirim, İade, İskonto Toplamı (-)	Net Gelir	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
180.938.157,05	218.091.918,40	53.996,05	218.037.922,35	37.099.765,30

Siirt Üniversitesi merkezi yönetim bütçesi içerisinde yer alan özel bütçeli bir kamu idaresi olmakla birlikte 5018 sayılı Yasa'da tanımlanan bütçe türleri dışında kalan döner sermaye işletmesi bütçesi de kaynakları arasında yer almaktadır.

Siirt Üniversite Döner Sermaye İşletmesi, 2021 yılını 120.617,35 TL dönem karı ile kapatmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Kamu İdaresi, Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup, bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanmaktadır. Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede tahakkuk esaslı devlet muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi ve Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kurum bütçesinin takibi ve muhasebe işlemleri, Genel Sekreterliğe bağlı olarak faaliyet gösteren Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca kesin hesap cetvel ve belgeleri, strateji geliştirme birimi tarafından bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kuruma ilişkin mali istatistikler ise 5018 sayılı Kanun kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirilmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırılması tablosu,

- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlandığı üzere mali kontrol, kamu kaynaklarının belirlenmiş amaçlar doğrultusunda, ilgili mevzuatla belirlenen kurallara uygun, etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak için oluşturulan kontrol sistemi ile kurumsal yapı, yöntem ve süreçleri ifade etmektedir.

İç kontrol sisteminin ne olduğu, amacı, yapısı ve işleyişi 5018 sayılı Kanun'un beşinci kısmında, 55 ile 67'nci maddeler arasında belirlenmiştir. Buna göre, kamu idarelerinin malî yönetim ve kontrol sistemlerinin yapısını aşağıda belirten unsurlar oluşturmaktadır:

- Harcama birimleri
- Muhasebe ve malî hizmetler
- Ön malî kontrol
- İç denetim

Temel unsurları bu olan iç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir.

2021 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Kurumun İç Kontrol Sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

İç kontrol faaliyetleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesinde bulunan İç Kontrol Birimi tarafından yürütülmektedir. Üniversite bünyesinde ön mali kontrol işlemleri harcama birimleri ve Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı bünyesindeki İç Kontrol Şube Müdürlüğüne, muhasebe hizmetleri de Muhasebe-Kesin Hesap ve Raporlama Şubesi tarafından yerine getirilmektedir. Üniversiteye ait ödenek gönderme belgeleri e-bütçe sistemi üzerinden yapılmaktadır. Kadro dağılım cetvelleri, yan ödeme cetvelleri, sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri, mal ve hizmet alımları ile yapım işleri Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca ön kontrole tabi tutulmaktadır.

Kurum tarafından iç kontrol uyum eylem planı hazırlanmıştır. Ayrıca, Kurumun birimleri 2018 yılından beri düzenli olarak ISO 9001-2015 Kalite Yönetim Sistemleri kapsamında dış değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Kurum personellerine 2019 yılı Kasım ayından itibaren EBYS sistemi üzerinden yazı gönderilerek birimlerce personele kamu görevlileri etik sözleşmesi imzalatılıp sicil dosyalarına eklenmektedir.

Kurum misyonu belirlenmiştir. Kurumda her pozisyon için görev tanımlaması yapılmıştır. Birimler tarafından görev tanımları personele duyurulmuştur.

Kurum yaptığı tüm işlemlere ilişkin iş akış şemaları oluşturulmuştur.

Hassas görevlere ilişkin prosedürler belirlenmiştir.

Her görev için gerekli eğitim ihtiyacı belirlenip eğitim faaliyetleri planlanmış ve uygulanmıştır. Ancak salgının başlangıcından beri eğitim faaliyetleri durmuştur.

Kurumda yetkiler açıkça tanımlanmış yetki devrine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yer değiştirme, üst görevlere atanma, eğitim, özlük hakları gibi insan kaynakları yönetimine ilişkin hususlar Yönerge uyarınca yapılmaktadır.

Her yıl hazırlanan idari faaliyet raporlarında birim faaliyet raporlarına ve güvence beyanına yer verilmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan iç kontrol standartları kapsamında; bu standartlar için gerekli şartların yerine getirilmesi ile ilgili iş akışları, görev tanımları, paydaş analizleri ve risk analizleri tüm birimlerce oluşturulmuştur.

ISO 9001 2015 Kalite Güvence Sistemi Kapsamında Üniversitenin Kalite Politikası, Eğitim Politikası ile Araştırma ve Geliştirme Politikası hazırlanmış ve kurumun web sayfasında yayımlanmıştır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'da yer alan limitleri aşan tüm taahhüt ve sözleşme tasarıları ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Ön mali kontrole gönderilmeyen taahhüt ve sözleşme tasarıları var ise bu durum üst yöneticiye raporlanmaktadır.

Ön mali kontrol işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığı Yönergesi kapsamında Üniversite Ön Mali Kontrol Genelgesine göre yapılmaktadır.

Ön mali kontrol görevini yürüten personel mali işlem sürecinde görev almamaktadır.

Kurum stratejik amaç ve hedeflerine yönelik riskleri yıllık olarak belirlemektedir. Birimlere ait risk analizleri her yıl güncellenmektedir.

Kurum bütçesinin altı aylık uygulama sonuçları ile ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri her yıl yayımlanmakta olan Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu ile kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Üniversitede İç Denetim Birimi bulunmaktadır. İç denetim faaliyetlerinde bağımsızlık ve tarafsızlık esasları gözetilmektedir. Üniversite için tahsis edilen 3 iç denetçi kadrosundan sadece birisi doludur. İç denetçilere Bağımsızlık esası gereğince asli görevler dışında görevlendirme yapılmamıştır. İç denetim raporları ile bunlar üzerinde yapılmış işlemler İç Denetim Koordinasyon Kuruluna gönderilmemiştir.

Kurum tarafından iç denetim yönergesi hazırlanmış olup üst yöneticinin onayına sunulmuştur.

İç kontrole ilişkin yukarıda belirtilen çalışmalar gerçekleştirilmiş olmakla birlikte aşağıda yer alan bir takım eksikliklere de rastlanılmıştır.

- Muhasebeye Yetkilisi Yönetmelik'te öngörülen sertifika sahibi olma şartını yerine getirmemektedir.
- İdare tarafından risk değerlendirme raporu hazırlanmamıştır.
- İç kontrol sistemi yıllık olarak değerlendirilmemekte ve üst yöneticiye raporlanmamaktadır.

- Kurumun sağladığı hizmetlerden yararlananların şikâyet ve önerilerinin alınıp değerlendirileceği bir sistem kurulmamıştır.

- Görevden ayrılan personel tarafından iş ve işlemlerinin durumunu gösteren bir rapor hazırlanmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Siirt Üniversitesi 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı ile Değer Hareketleri Sonuç Hesabının Yanlış Kullanılması

Tek bir muhasebe birimi bulunan ve özel bütçeli bir kamu idaresi niteliği taşıyan Siirt Üniversitesinin harcama birimleri arasındaki taşınır devir işlemlerinde, 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanıldığı ve bu hesapta kayıtlı tutarın 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı ile bilançoğa yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 360'ıncı maddesinde, Değer Hareketleri Hesap Grubunun aynı bütçeli kamu idarelerinin farklı muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Anılan Yönetmelik'in 364'üncü maddesi uyarınca 511 no'lu Hesabın; aynı bütçeli kamu idaresine ait muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri veya birbirlerinden aldıkları para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin

izlenmesi için kullanılması gerekmektedir.

Yönetmelik'in 365'inci maddesinde; *“Kamu idarelerince yürütülen ve yönetilen ulusal otomasyon sistemlerinin kullanıldığı muhasebe birimlerinde muhasebe birimleri arası işlemlerin muhasebeleştirilmesinde, adına işlem yapılan muhasebe birimi tarafından işlemi başlatan muhasebe biriminden elektronik ortamda gelen muhasebeleştirme belgesine dayanılarak kayıt yaptırılmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.”*

hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla tek bir muhasebe birimi olan Kamu İdarelerinde 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının kullanılacağına dair bir hüküm bulunmamaktadır.

Mezkur Yönetmelik'in 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabına ilişkin olarak hükümler ihtiva eden 371 ve 372'nci maddelerinde, adı geçen hesabın bu grup içindeki hesapların yıl sonunda kalan bakiyeleri ve bu bakiyelere ilişkin olarak daha sonraki yıllarda yapılan kayıtların izlenmesi için kullanılacağı, malî yıl sonu itibarıyla muhasebe birimlerinde bu hesaba kaydedilen tutarların, Hazine ve Maliye Bakanlığınca merkezde birleştirileceği ve birleştirme sonucu, hesabın borç veya alacak bakiyesi vermesi durumunda hesabın denkliğinin sağlanması amacıyla Bakanlıkça merkezde ve yerinde gerekli incelemeler yapılacağı ifade edilmektedir.

519 no.lu Hesabın işleyişi, Yönetmelik'in 373'üncü maddesinde açıklanmakta olup dönem sonu itibarıyla muhasebe birimleri arası işlemler hesabının alacak bakiyesinin bu hesaba alacak, ilgili hesaplara borç, borç bakiyesinin ise bu hesaba borç, ilgili hesaplara alacak kaydedileceği belirtilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin *“Amaç”* başlıklı 1'inci maddesinde de ifade edildiği üzere, anılan Yönetmelik merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin ve işlemlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak, sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, malî tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirtilen standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanmasına ve yayımlanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla yürürlüğe konmuştur. Dolayısıyla, Yönetmelikte yer verilen hesap planı ve bu hesap planındaki hesaplar ve

işleyişlerine ilişkin hükümler hem kullanıcılar hem de denetleyenler açısından amir hükümlerdir.

Kamu İdaresi tarafından her ne kadar söz konusu işlemlerin Hazine ve Maliye Bakanlığının yazısı ile yapıldığı ifade edilmişse de Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün bir yazı ile 511 ve 519 no.lu Hesapların işleyişine ilişkin hükümler ihtiva eden Yönetmelik maddelerine ekleme yapması mümkün değildir. Nitekim Yönetmelik hükmü ile verilen yetkinin kapsamının defter, belge ve kayıtların elektronik ortama aktarılması kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Değer Hareketleri Hesap Grubunun, aynı bütçeli kamu idarelerinin farklı muhasebe birimleri arasındaki nakit ve nakit dışı değer hareketlerine ait işlemlerin izlenmesi için kullanılacağı mevzuatın amir hükmü olmasına rağmen, bu hesap grubunda yer alan 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Üniversitenin harcama birimleri arasındaki taşınır işlemlerinden dolayı kullanılarak, bakiye tutarın 519 Değer Hareketleri Sonuç Hesabı ile 2021 Mali Yılı Bilançosunda yer almasının mali tabloların doğruluğunu ve güvenilirliğini etkilemektedir.

BULGU 2: Hurdaya Ayırma İşlemlerinde Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına Gerekli Kayıtların Yapılmaması

Kamu İdaresi tarafından hurdaya ayrılan taşınırların 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına kaydedilmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 294 Hesabının niteliğine ilişkin hükümler içeren 214'üncü maddesinde; Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının, çeşitli nedenlerle kullanılma olanaklarını yitiren maddi duran varlıkların izlenmesi için kullanılacağı ifade edilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in "Hesabın işleyişi" başlıklı 215'inci maddesinde ise, kullanılma olanağını yitiren maddi duran varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabına borç, ilgili maddi duran varlık hesabına alacak; ayrılmış olan amortisman tutarınının 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Kurumun 2021 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde 255 Demirbaşlar

Hesabında kayıtlı toplam değeri 129.522,00 TL olan duran varlık hurdaya ayrılmış, bu işlemlerle ilgili olarak 255 Demirbaşlar Hesabına alacak; 257 Birikmiş Amortismanlar ve Değer Düşüklüğü Karşılığı Hesabına borç kaydı yapılmıştır. Kamu İdaresi bundan sonra yapılacak olan hurdaya ayırma işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne uygun olarak muhasebeleştireceğini ifade etmiş olsa da 2021 yılı mali tablolarında bulgumuzda konu edilen hata devam etmektedir.

Sonuç olarak; çeşitli sebeplerle kullanılma olanağı kalmayan taşınırın 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabında izlenmemesi sonucunda mali tablolarda söz konusu hesaplar hatalı gözükmemektedir.

BULGU 3: Üniversitenin Döner Sermaye İşletmesindeki Sermaye Payının Mali Tablolarında Yer Almaması

Siirt Üniversitenin, Siirt Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesine sermaye olarak ödediği payın Üniversitenin Özel Bütçe Hesaplarına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 242 Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının niteliğine ilişkin 162'nci maddesinde bu Hesabın kamu idarelerinin bütçelerine konulan ödeneklere dayanarak, döner sermayeli kuruluşlara verdikleri aynı ve nakdi sermayelerin izlenmesi için kullanılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak yapılan incelemelerde Siirt Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesine özel bütçeden yapılan 42.840,28 TL tutarındaki sermaye payı ödemesinin Üniversite özel bütçesinin kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi gerekli muhasebe kayıtlarını yapacağını ifade etmiş olsa da 2021 yılı mali tablolarında 241 Hesabı 42.840,28 TL tutarında eksiklik içermektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şube Müdürlüğü Kadrolarına, Şube Müdüründen Daha Üst veya Eşit Görev Niteliğinde Bulunan Kadrolardan Sınavsız Atama Yapılması

Üniversitenin şube müdürlüğü kadrolarına fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterliği görevlerinde bulunanlar arasından mevzuatta belirlenen şartlar dikkate alınmadan sınavsız atamalar gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 3 üncü maddesinde;

"Bu kanunun temel ilkeleri şunlardır:

Sınıflandırma:

...

Liyakat

C) Devlet kamu hizmetleri görevlerine girmeyi, sınıflar içinde ilerleme ve yükselmeyi, görevin sona erdirilmesini liyakat sistemine dayandırmak ve bu sistemin eşit imkânlarla uygulanmasında Devlet memurlarını güvenliğe sahip kılmaktır. ..."

Denilmektedir.

Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumları Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinin "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde;

"(1) Bu Yönetmeliğin amacı, liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde, hizmet gerekleri ve personel planlaması esas alınarak yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumları memurlarının görevde yükselme ve unvan değişikliğine ilişkin usul ve esasları belirlemektir."

"Görev grupları" başlıklı 5 inci maddesinde;

"(1) Bu Yönetmelik kapsamında görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabi kadro unvanları aşağıda gösterilmiştir."

(2) Görevde yükselmeye tabi kadrolar:

a) Yönetim Hizmetleri Grubu;

1) ..., şube müdürü,

...”

“Görevde yükselme suretiyle atanacaklarda aranacak genel şartlar” başlıklı 6’ncı maddesinde;

(1) Bu Yönetmelikte belirtilen kadrolara görevde yükselme suretiyle atanabilmek için;

a) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 68 inci maddesinin (B) bendinde belirtilen hizmet şartlarını taşımak,

b) (Değişik:RG-11/3/2017-30004) İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla, ilgilinin başvurulan kadroya ilişkin 7 nci maddede belirtilen alt görevlerde toplam en az üç yıl hizmeti bulunmak, ilan edilen kadro için bu şartı sağlayan personel bulunmaması durumu hariç olmak üzere, bu hizmet süresinin en az bir yılını kurumda geçirmiş olmak,

...

gerekir.”

“Görevde yükselme sınavı sonucu atanacaklarda aranacak özel şartlar” başlıklı 7’nci maddesinde;

“(1) Bu Yönetmeliğe tabi kadrolara görevde yükselme suretiyle yapılacak atamalarda aranacak özel şartlar aşağıda belirtilmiştir.

a) ..., şube müdürü kadrolarına atanabilmek için;

1) En az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olmak,

2) İlan edilen kadrolar için belirlenen başvuru süresinin son günü itibarıyla, yükseköğretim üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarında şef, koruma ve güvenlik şefi, uzman, sivil savunma uzmanı, araştırmacı, basın ve halkla ilişkiler müşaviri, müze araştırmacısı, çözümleyici, başhemşire, müdür yardımcısı kadrolarından birinde veya en az

lisans düzeyinde öğrenim gerektiren unvan değişikliğine tabi kadrolardan birinde çalışıyor olmak,

....”

“Görev grupları arasındaki geçişler ve sınavsız atanma” başlıklı 20’nci maddesinde;

“(1) 5 inci maddede belirtilen görev grupları arasındaki atamalar aşağıdaki esaslara göre yapılır.

...

b) Gruplar arasındaki görevde yükselme ve unvan değişikliği niteliğindeki atamalar görevde yükselme sınavı veya unvan değişikliği sınavına tabidir. Ancak, Kurumda veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarında daha önce bulunulan görevler ile bu görevlerle aynı düzey görevlere veya alt görevlere, görevde yükselme sınavı veya unvan değişikliği sınavına tabi tutulmadan atama yapılabilir.

...

d) Şube müdüründen daha üst görevlere, en az dört yıllık yüksek öğrenim mezunu olmak kaydıyla, genel hükümlere göre sınavsız atama yapılır.

...”

hükümleri yer almaktadır.

657 sayılı Kanun'un yukarıda da değinilen 3’üncü maddesinde de ifade edildiği üzere, Devlet Memurlarının sınıfları içerisinde ilerlemeleri ve yükselbilmeleri hususlarında eşit imkanlara sahip olması ve bu konudaki haklarının garanti altına alınmış olması gerekmektedir.

Bu amaca dönük olarak düzenlenen görevde yükselme yönetmeliği ile de, üniversitelerde çalışan devlet memurlarının görevde yükselbilmeleri objektif kriterlere bağlanmış ve bu husus yukarıda yer verilen Yönetmelik’in 1’ inci maddesinde geçen “*liyakat ve kariyer ilkeleri çerçevesinde*” ifadesi ile de açıkça ortaya konulmuştur.

Her ne kadar görevde yükselbilme genel olarak sınav şartına bağlanmış olsa da, Yönetmelik buna bir istisna getirmiş ve şube müdürü ile aynı ya da daha üst görevlerde bulunanlardan en az dört yıllık yükseköğrenim mezunu olmak kaydıyla, genel hükümlere göre şube müdürlüğü kadrolarına sınavsız atama yapılabileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden de açıkça anlaşılacağı üzere, asıl olan memurun eşitlik ve liyakat esasları doğrultusunda objektif kriterler dahilinde görevinde yükselbilmesidir. Ancak, Siirt Üniversitesince müdürlük kadrolarına şube müdürlüğünden daha üst/eşit görev olarak kabul edilen fakülte, enstitü ve yüksekokul sekreterliği görevlerinde bulunanlar atanmıştır. Bu şekilde şube müdürlüğüne atananların tamamı önce yukarıda değinilen ve denk görev niteliğinde bulunan kadrolara atanmış ve akabinde de kısa süre sonra şube müdürlüğü kadrolarına atamaları gerçekleştirilmiştir. Böylelikle, kısa süreli atamalarla söz konusu görevlere getirilen kişiler, Yönetmelik'in istisna hükmünden yararlanılarak şube müdürlüğü kadrolarına getirilmiş, mevzuatla getirilen eşitlik ve liyakat esası göz ardı edilmiştir.

Bunun yanı sıra, söz konusu istisna, bu tür atamalarda sadece sınav şartını ortadan kaldırmaktadır. Bu şekilde ataması yapılacak kişilerin 657 sayılı Kanun ve Yönetmelik'te belirlenen diğer şartları taşıyor olması gerekmektedir. Ataması yapılan kişilerin büyük çoğunluğu, Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde ifade edilen ve şube müdürlüğü görevinden daha alt görev grubu içerisinde üç yıl süreyle çalışma şartını taşımamaktadırlar.

Söz konusu uygulama, Üniversitenin Kanunlarla belirlenmiş amaçlarına ulaşması ve memurların eşitlik ve liyakat esasları dahilinde görevlerini yerine getirebilmeleri açısından riskler barındırmakta olup aynı zamanda bu tarz uygulamaların mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 2: Taşınmazların Takibine Yönelik İcmal Cetvellerinin Düzenlenmemesi

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt şekli" başlıklı 7'nci maddesinin birinci fıkrasında kamu idarelerinin; tapu kütüğünde kendi adlarına tescilli olan taşınmazların kaydını bu Yönetmelik'e ekli "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar Formu'nda", tapu kütüğünde kayıtlı olmayan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılanların kaydını "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar Formu'nda", orta malları başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını "Orta Malları Formu'nda", genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların kaydını "Genel Hizmet Alanları Formu'nda", tapu kütüğünde üçüncü kişiler adına tescilli veya diğer kamu idarelerinin yönetiminde olmakla birlikte irtifak hakkı tesis, tahsis, kiralama, kullanma izni verilmesi gibi yollarla kullanım hakkı kendilerine verilen taşınmazların kaydını ise "Sınırlı Aynî Haklar ile Kişisel Haklar ve Tahsis Formu"nda yer alan bilgileri içerecek şekilde tutacakları belirtilmiştir.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında da; kamu idarelerinin taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerince hazırlanan bu formların taşınmaz icmal cetvelleri hazırlanmak üzere mali hizmetler birimine gönderileceği ve mali hizmetler birimince bu formların konsolide edilerek bu Yönetmelik'in 7 no.lu ekinde bulunan örneğe uygun şekilde taşınmaz icmal cetvellerinin oluşturulacağı hüküm altına alınmıştır.

Yapılan incelemede; taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimleri tarafından hazırlanması gereken tapuda kayıtlı olan taşınmazlar formunun, tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar formunun, orta malları formunun, genel hizmet alanları formunun, sınırlı ayni haklar ve kişisel haklar ve tahsis formunun düzenlendiği ancak Siirt Üniversitesi Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından oluşturulması gereken tapuda kayıtlı taşınmazlar ve tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar için icmal cetvelinin hazırlanmadığı görülmüştür.

Kamu İdaresi her ne kadar taşınmazların takibine yönelik icmal cetvelini düzenlediğini ifade edilmiş olsa da tarafımıza gönderilen belgelerden sınırlı ayni haklar ile kişisel haklar ve tahsis formunun düzenlendiği, taşınmaz icmal cetvellerinin ise düzenlenmediği görülmüştür.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar uyarınca, Kurum tarafından Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'e uygun olarak taşınmaz icmal cetvellerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Üniversiteye ait arazi ve arsalar üzerinde bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile taşınmaz formlarındaki cinslerinin birbirine uygun olmadığı ve ilgili taşınmazların cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

Genel yönetim kapsamındaki idarelerin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların kaydına ilişkin usul ve esaslar Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiştir. Yönetmelik'in 5'inci maddesinde, kamu idarelerine ait taşınmazların miktar ve değer olarak takip edilmesi amacıyla kayıt altına alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde cins tashihi;

“Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemini ifade eder” şeklinde tanımlanmıştır.

Bahsi geçen Yönetmelik’in 10’uncu maddesinde, kamu idarelerinin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların mevcut durumları ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazların kamu idaresinde mevcut kullanım şekilleriyle muhasebe kayıtlarına alınacağı ve kamu idarelerinin taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtları arasındaki farklılıkları gidermek için cins tashihi işlemini yapması gerektiği belirtilmiştir.

Denetlenen kamu idaresinden alınan taşınmaz formlarının incelenmesi sonucunda Üniversitenin kullandığı bazı taşınmazların mevcut kullanım şekilleri bina olmasına rağmen bu taşınmazların taşınmaz formlarında arsa olarak görüldüğü tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükmü ve açıklamalar uyarınca Üniversiteye ait taşınmazlara ilişkin tapu kayıtlarında cins tashihi yapılması gerekmektedir. Bu husus 2020 yılı Sayıştay Düzenlilik Raporunda da bulgu konusu yapılmasına rağmen 2021 yılında da herhangi bir işlem tesis edilmemiştir.

BULGU 4: Kiraya Verilen Taşınmazlarla İlgili Nazım Hesapların Mevzuata Uygun Kullanılmaması

Siirt Üniversitesi tarafından kiraya verilen gayrimenkuller ile bunlardan elde edilen gelirlerin mevzuata uygun olarak izlenmediği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’nin 533/B maddesine göre; kamu idarelerinin, kendilerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlerin sözleşme sonuna kadar kayıtlı değerleri üzerinden izlenmesi için 990 Kiraya Verilen veya İrtifak Hakkı Tesis Edilen Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değerleri Hesabını kullanmaları gerekmektedir.

Mezkûr Yönetmelik’in 533/Ç maddesine göre; kamu idarelerinin, kendilerine ait maddi duran varlıklardan kiraya verilen veya üzerinde irtifak hakkı tesis edilenlere ilişkin olarak sözleşmelerinde yer alan kira ve irtifak hakkı gelirlerinin izlenmesi için 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabını kullanmaları gerektiği belirtilmiştir.

Yine aynı Yönetmelik'in 533/G maddesinde, Diğer Nazım Hesaplar grubunda yer alan hesaplara yazılan tutarların 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına karşılık olarak kaydedileceği belirtilmektedir.

Yapılan incelemede denetlenen Kamu İdaresi tarafından 2021 yılı içerisinde ilk defa 3 yıl süre ile kiraya verilen taşınmazlar bulunmasına rağmen 990, 993 ve 999 no.lu Hesapların kullanılmadığı tespit edilmiştir. Kamu İdaresi tarafından söz konusu hesaplar sadece 1 no.lu açılış fişinde çalıştırılmıştır. Bir yıldan daha uzun süreli sözleşmelerde kira bedelinin, sözleşme süresi içinde belirli dönemlerin sonunda taksitler halinde tahsil edilmesine rağmen 993 Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alacak 999 Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına borç kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu İdaresi Kurumun elde ettiği taşınmaz kira gelirlerinin 993 Maddi Duran Varlıkların Kira Ve İrtifak Hakkı Gelirleri Hesabına alındığını bildirmiş ve kanıtlayıcı muhasebe işlem fişlerini göndermiş ise de bu işlemler 2022 yılı içerisinde gerçekleştirildiğinden ve kira geliri elde edilen taşınmazların kayıtlı değerleri 990 no.lu Hesaba kaydedilmediğinden hata 2021 yılı mali tablolarında devam etmektedir.

Sonuç olarak Üniversite tarafından kiraya verilen gayrimenkullerin ve bunlardan elde edilen gelirlerin mevzuata uygun olarak nazım hesaplarda takip edilmesi gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: ÖNCEKİ YIL/YILLAR SAYIŞTAY DENETİM RAPORUNA İLİŞKİN İZLEME FORMU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Şube Müdürlüğü Kadrolarına, Şube Müdüründen Daha Üst Görev Niteliğinde Bulunan Kadrolardan Sınavsız Atama Yapılması	2020	Yerine Getirilmedi	Konu ile ilgili düzeltici bir işlem tesis edilmemiş, 2021 yılı Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümüne 1 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.
Taşınmazların Takibine Yönelik Form ve Cetvellerin Düzenlenmemesi	2020	Kısmen Yerine Getirildi	Taşınmazların takibine yönelik formlar düzenlenmiş ancak icmal cetvelleri düzenlenmediği için 2021 yılı denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümüne 2 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.
Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde ve Kullanımında Bulunan Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması	2020	Yerine Getirilmedi	Konu ile ilgili düzeltici bir işlem tesis edilmemiş, 2021 yılı Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümüne 3 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.

Mevzuatın Vermediği Birimleri Arası İşlemler Hesabı ile Değer Hareketleri Sonuç Hesabının Kullanılması	İzin Muhasebe	2020	Yerine Getirilmedi	Konu ile ilgili düzeltici bir işlem tesis edilmemiş, 2021 yılı Denetim Raporunun “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümüne 1 numaralı bulgu olarak tekrar alınmıştır.
--	---------------	------	--------------------	--